

28.9.2015

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite

Lausuntopyyntönnä 14.9.2015 / YM028:00/2011

Asia:

Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014 muuttamisesta.

Uudenmaan ELY on antanut asetusluonnoksesta lausunnot 29.8.2013 ja 19.5.2014. Uudenmaan ELYn edustaja Jarmo Kitula on osallistunut asetuksen valmistelutyöryhmän työhön.

Ympäristöministeriö esittää, että kuiva-ainepitoisuudeltaan vähintään 30 prosenttisen lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden aumavarastointia koskevia säännöksiä, lannan orgaanisten lannoitevalmisteiden kuormaamiseen tarkoitetun alustan rakenteellisia vaatimuksia ja orgaanisten lannoitevalmisteiden määritelmää asetuksessa muutettaisiin. Lisäksi asetukseen esitetään lisättäväksi poikkeamismahdollisuus lannan levityksen kieltoajasta poikkeuksellisesta sääolosuhteesta johtuvasta syystä ja lantavarastojen vähimmäisvaatimuksia koskevan liitteen 1 taulukon lantalatilavuusvaatimukset alkuperäisnautaroduille.

Uudenmaan ELY pyytää huomioimaan seuraavat asiat asetusmuutoksen jatkovalmistelussa.

Asetusluonnoksessa on merkittäväällä tavalla muutettu lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden aumavarastointia koskevia määräyksiä. Marras-tammikuun aumaamiskiellosta luopuminen johtaa ympäristönsuojelun kannalta paluuseen tasolle, jolla oltiin 2000-luvun alussa. Kuivalannan osalta on nähtävissä, että varastointi tulee siirtymään varastoista pelloille, vaikka varastot olisivatkin riittävät. Aumavarastoinnin avulla tiloilla pystytään tasaamaan levitysjen työhuippuja ja tulemaan toimeen käytännössä liian pienien lantavarastojen kanssa. Asetuksen valmistelussahan yksi tavoite oli juuri lannan varastointi asianmukaisissa varastoissa. ELY ei yhdy

14.9.15 muistiossa esitettyyn oletukseen, että kuivalannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pääasiallinen varastointi tapahtuisi asetuksen edellyttämissä varastoissa. Kuivalanta ajettiin 2000-luvun puoleen väliin asti syksyllä pelloille pattereihin ennen kuin hallinnossa ryhdyttiin edellyttämään kuivalannan varastointia lantavarastossa. Ehdotetut muutokset tulisivat pitkälti johtamaan samankaltaiseen tilanteeseen vaikka tiloilta löytyisikin kunnolliset varastot, joita ei ollut 15 vuotta sitten.

Orgaanisten lannoitevalmisteiden osalta esitetty muutos tulee johtamaan niiden pitkäaikaiseen varastointiin pelloilla. Lannoitevalmistajat eivät tule investoimaan tiiviisiin varastointikenttiin jos tuotteen "jälkikypsytyks" on tehtävissä viljelijöiden pelloilla. Toimintatavasta aiheutuu ympäristöhaittaa ja naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

ELY keskus katsoo, että voimassa olevalla neljän viikon "kasa" säilytyksellä ja auma sekä kompostointi vaihtoehdoilla on annettu riittävät keinot lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointiin pellolla.

ELY edistää alueellaan ravinteiden ja orgaanisen aineksen kierrätystä. Voimassa olevat määräykset ovat osoittautuneet Uudellamaalla melko toimiviksi. Monet viljelijät ja lannoitevalmistajat ovat jo investoineet tiivispohjaisiin kompostointilaattoihin ja kompostointikenttiin. ELY ei katso, että olisi tarpeellista vapauttaa aumavarastointia esitetyllä tavalla. Esitetyt määräykset voivat johtaa yleisen mielipiteen muuttumiseen kierrätysvastaiseksi jos peltovarastoinnista aiheutuu liaksi haittaa ympäristölle.

Viljelijät joutuvat tulevaisuudessa melko eriarvoiseen asemaan jos ehdotettu muutos toteutuu. Lietejärjestelmällä toimivat tilat varastoivat lietelannan tilakeskuksessa tai peltoalueella sijaitsevilla lietesäiliöissä. Kuivalannat saisi varastoida pelloilla aumoissa ilman tiivispohjaisia kompostointilaattoja.

Kompostointihuopa tulisi sallia myös aumavarastoinnissa kompostoinnin lisäksi. Huopa edistää lannan jälkikypsytyä ja näin ollen hyötykäyttöä pellolla. Ilmatiivis kate ei ole hyvä ratkaisu orgaanisten ainesten peittämiseksi. Ilmatiivisyys lisää hajuhaittoja naapurustolle kun orgaaninen aines hajoaa anaerobisesti. Katteeksi ei kuitenkaan saa hyväksyä vettäläpäisevää materiaalia kuten turve tai olki. Veden pääsy aumattuun ainekseen lisää ravinnevalumia ympäristöön.

Esitetty kuormausalustan tiivispohjaisuusvaatimuksen muuttaminen kovapohjaisuutta koskevaksi on perusteltu. Tiivispohjaisuudella ei saavuteta kustannusvastaavuutta. Tiivispohjaiset kuormausalustat

vaadittaisiin tapauskohtaisen harkinnan kautta ympäristöluvissa niitä vaativiin kohteisiin nykyisen käytännön mukaisesti.

EU:n komissio on edellyttänyt Suomea kiinnittämään huomiota lannoitusaikoihin uutta asetusta valmisteltaessa. Esitetty poikkeamismahdollisuus lannan levityskiellosta poikkeuksellisen sääolosuhteen aiheuttamasta syystä ei ELYn mielestä ole komission linjauksen mukainen. ELY katsoo, että lannan levittäminen myöhään syksyllä ilman syyskasvia ei ole ravinteiden hyötykäytön eikä ympäristön kannalta järkevää. Lannan levitysolosuhteet eivät todennäköisesti enää ole suotuisia marraskuun lopulla jos pelloille ei ole ollut mahdollista levittää lantaa lokakuun loppuun mennessäkään. ELY keskus katsoo, että näissä tilanteissa lannalle tulisi ensisijaisesti etsiä tilapäisiä varastointitiloja. Tässä tapauksessa kuivalanta on perustellusti varastoitavissa aumaan odottamaan levitystä keväällä. Jos valmistelussa päädytään esitettyyn menettelyyn tulee poikkeuksellisen tilanteen arviointi tehdä ympäristöministeriössä yhdenvertaisuuden varmistamiseksi.

Uudenmaan ELY toivoo, että ympäristöministeriö päivittää kotieläintalouden ja hevostallien ympäristönsuojeluohjeet asetusmuutoksen astuttua voimaan.

Johtaja

Satu Pääkkönen

Suunnittelija

Johan Sundberg